

- ◆ Το σκηνικό των τελευταίων ημερών δεν έχει μόνο τη νομική ή τη δικαστική του όψη. Είναι κυρίως ζήτημα πολιτικής και ηθικής τάξης. Ζήτημα που αφορά την Κυβέρνηση και το ΠΑΣΟΚ και κυρίως την αχίλλειο πτέρνα μας: **Το μοντέλο διαχείρισης της εξουσίας, τον τύπο της διακυβέρνησης.**

Το θέμα έχει ξεφύγει από την κόντρα επιχειρηματικών συμφερόντων γι' αυτό δεν πρόκειται να κλείσει με μια απλή διευθέτηση. Αν συνεχιστεί για πολλές ημέρες ακόμη και επειδή οι δημοσκοπήσεις επιμένουν στην απόσταση από τη ΝΔ και γίνονται συνεχώς πιο δυσχερείς σε ότι αφορά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, το τραύμα δεν επιδέχεται θεραπεία. Κι αυτό γιατί χρησιμοποιείται πλέον ως όχημα και από άλλα πολιτικά και οικονομικά κέντρα που επιθυμούν την επιτάχυνση των εξελίξεων και κυρίως να χτυπήσουν τον Κ.Σ. στην κορυφαία στιγμή της προσωπικής του διαδρομής. Γιατί ξέρουν ότι όσο διατηρεί το κύρος και τη δυνατότητα παρέμβασης το ΠΑΣΟΚ θα συνεχίσει να είναι στο παιχνίδι των εκλογών.

Αυτό που επιθυμούν και επιδιώκουν είναι η επιτάχυνση των εκλογών σε κλίμα διαφθοράς, σήψης και σκανδαλοθηρίας.

Αν μείνουμε θεατές αυτών των εξελίξεων θα συρθούμε σε εκλογική αναμέτρηση **ίσως και πριν το καλοκαίρι με οδυνηρό αποτέλεσμα.**

Το μόνο όπλο που διαθέτει η παράταξη σ' αυτή τη συγκυρία είναι ο Κ.Σ. και η δυνατότητα πρωτοβουλιών που διατηρεί εξαιτίας του υψηλού κύρους του, της καθαρότητας της προσωπικής του διαδρομής και του ηθικού του αναστήματος.

Ιδιαίτερα τώρα που έχει και την αποδοχή του καταξιωμένου ευρωπαϊού πολιτικού και του εθνικού ηγέτη που μπορεί να μετακινεί τα τετελεσμένα υπέρ των συμφερόντων του ελληνισμού.

Η πρωτοβουλία του Κ.Σ. δεν πρέπει να είναι μια αποσπασματική ή σπασμωδική κίνηση άμυνας που θα εξαντλείται στην αναζήτηση εξιλαστήριων θυμάτων. Κατά τη γνώμη μου θα ήταν μερικό και ατελέσφορο το αν ο Κ.Σ. θελήσει να περάσει το μήνυμα ότι «είμαι σε θέση να κάνω κάθαρση στο κόμμα ή την κυβέρνηση μου». **Πρέπει να είναι πρωτοβουλία συνολική και ανατρεπτική, να ξεπερνά την απλή διαχείριση μιας ακόμη κρίσης και να οριοθετεί τη στρατηγική της επόμενης μέρας που οδηγεί στην τελική αναμέτρηση της 2ας Μαΐου του 2004.**

Και πρέπει να γίνει τώρα σε αυτή τη συγκυρία και μέχρι το τέλος της Προεδρίας. Όχι αύριο γιατί θα είναι πολύ αργά.

◆ Για όσους γνωρίζουν από κλασικό αθλητισμό ο δρόμος προς τις εκλογές είναι **δρόμος υψηλής ταχύτητας και υψηλών εμποδίων**. (π.χ. 110 μ. μετ' εμποδίων). Σύμφωνα με όλες, σχεδόν, τις δημοσκοπήσεις των τελευταίων μηνών το ΠΑΣΟΚ και ο Πρωθυπουργός αν δεν ξεπεράσουν τα τρία υψηλότερα εμπόδια απ' αυτά που σήμερα ορθώνονται δεν κερδίζουν.

Εμπόδια που κατά σειρά προτεραιότητας είναι:

- ~ Η κόπωση του εκλογικού σώματος από την πολύχρονη διακυβέρνηση που ενισχύεται με τη διάχυτη πια αντίληψη ότι το κράτος είναι αδιάφορο και αναποτελεσματικό και οι λειτουργοί του (από τους υπαλλήλους έως τους υπουργούς) είναι διαπλεκόμενοι και σε σημαντικό βαθμό διεφθαρμένοι
- ~ Ο πολιτικός μανιχαϊσμός που συνοδεύει την ανάδειξη της καθημερινότητας ως του μοναδικού κριτηρίου έκβασης της εκλογικής μάχης.
- ~ Η ενδημούσα στο ΠΑΣΟΚ ηττοπαθής αντίληψη ότι «χάθηκε το παιχνίδι».

Και όπως ακριβώς συμβαίνει με τους δρόμους υψηλής ταχύτητας **χωρίς φορά στην αφετηρία** που δίνει δυναμική υπέρβασης των εμποδίων η πρώτη θέση μετατρέπεται σε ανεπίδοτη ουτοπία.

Η κόπωση το εκλογικού σώματος από την πολύχρονη διακυβέρνηση σε συνδυασμό με την βεβαιότητα ότι ο Κ.Σ. ολοκλήρωσε τους πολιτικούς του στόχους και δρομολόγησε οριστικά την Ελλάδα στη νέα εποχή αποπνέουν την αίσθηση ότι **οι επόμενες εκλογές έχουν μειωμένη κρισιμότητα**. Γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η επιλογή ενός λιγότερο δοκιμασμένου υποψηφίου πρωθυπουργού δεν ενέχει κινδύνους. Αυτή η αίσθηση ενισχύεται από δύο κρίσιμους παράγοντες. Από τη μια μεριά η αδυναμία να εμπεδώσουμε ένα **άλλο μοντέλο διακυβέρνησης** που θα διασφάλιζε με τρόπο δομικό την ανανέωση του λόγου, των προσώπων και της πρακτικής μας και θα τροφοδοτούσε με δυναμική το έργο που έτσι και αλλιώς επιτελούμε. Από την άλλη μεριά η στρατηγική του «**ώριμου φρούτου**» της ΝΔ που μέχρι σήμερα φαίνεται να κρατά τον Πρωθυπουργό «όμηρο» στο επίπεδο των πολιτικών πρωτοβουλιών.

Η αναπαραγωγή της ατζέντας της «καθημερινότητας» και η εμπέδωση της λογικής ότι «η κυβέρνηση τελικά θα κριθεί από τα μικρά και καθημερινά» ουσιαστικά **ενισχύει αυτή την πεποίθηση και καθιστά την Κυβέρνηση πολύ πιο ευάλωτη**.

Είναι γνωστό ότι στην πολιτική δεν υπάρχει «ψήφος ευγνωμοσύνης» (η τύχη του Γ. Κληρίδη στις πρόσφατες εκλογές το επιβεβαιώνει). Επίσης είναι γνωστό και αυτονόητο ότι τα ζητήματα του αυξημένου ατομικού ενδιαφέροντος είναι αυτά που κατ' εξοχή κρίνουν τις εκλογές κυρίως γιατί προσδιορίζουν τη στάση των ενδιάμεσων στρωμάτων. Και ότι ένα απαραίτητο δείγμα γραφής που δείχνει ότι η Κυβέρνηση μπορεί αποτελεσματικά να αντιμετωπίσει κάποια απ' αυτά είναι αναγκαία προϋπόθεση για τη νίκη. Όμως, ο ιδιότυπος πολιτικός μανιχαϊσμός, η απλοϊκή προσέγγιση του άσπρου – μαύρου, η προσέγγιση της καθημερινότητας με

ρηγό και απλουστευμένο τρόπο είναι μια **τεράστια επικοινωνιακή παγίδα** . Ο ισχυρισμός ότι αυτοί που έχουν αποδείξει ότι μπορούν να χειριστούν αποτελεσματικά τα «μεγάλα» δεν χειρίζονται τα «μικρά» δεν αντέχει σε σοβαρή συζήτηση.

Το ότι η ΝΔ δεν έχει καταφέρει δέκα χρόνια τώρα να δημιουργήσει ισχυρή πολιτική δυναμική υπέρ της, οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο ότι επικέντρωσε τον πολιτικό της λόγο σε αυτή ακριβώς την κατεύθυνση, αποϊδεολογικοποιώντας την πολιτική της παρουσία. Δεν κατέστη έτσι **φορέας οράματος-μηνύματος**, απαραίτητη προϋπόθεση για να δημιουργήσει νικηφόρα πολιτική δυναμική και πλειοψηφικό ρεύμα, αλλά πλασάρεται απλά και μόνο ως διαχειριστής διαφορετικών προτεραιοτήτων.

Δυστυχώς, σήμερα τείνει να εδραιωθεί οριστικά το κλίμα ότι σ' αυτό το γήπεδο θα γίνει η εκλογική αναμέτρηση και σε αυτό **συμβάλλει αποφασιστικά το ΠΑΣΟΚ** (κόμμα και κυβέρνηση) με τη συνολική του στάση. Η αναπαραγωγή του στερεότυπου της «καθημερινότητας» είναι κρίσιμο και τεράστιο πολιτικό λάθος. Άλλο είναι το ποια θα πρέπει να είναι η ατζέντα της επόμενης μέρας και άλλο, στη λογική του εκλογικού άγχους και της προσωπικής μας στρατηγικής να υποβαθμίζουμε μόνοι μας τα ίδια μας τα επιτεύγματα. Έτσι, «εκπαιδευόμε» του πολίτες να σκέφτονται αντίστοιχα, τους ωθούμε να απαξιώνουν την ουσιαστική πολιτική και ασχολούνται με ήσσονος σημασίας θέματα με «ψευδογεγονότα». Συμβάλλουμε με τον τρόπο αυτό στο να **κυριαρχήσει ευκολότερα η εκλογική ατζέντα της αντιπολίτευσης** και υπονομεύουμε εκ των προτέρων την όποια προσπάθεια να κεφαλακοποιήσουμε τις επιτυχίες μας. Κι αν πριν λίγο καιρό κάποιος μπορούσε να το θεωρήσει συνειδητή στρατηγική ακύρωσης του Κ.Σ. για να ανοίξει ένα ρήγμα με εσωτερικούς παραταξιακούς όρους σήμερα αυτό - πλην ελαχίστων «γραφικών» εξαιρέσεων - δεν ισχύει πια. Γι' αυτό η ηττοπάθεια έχει πολύ περισσότερο **χρώμα μοιρολατρίας και παραίτησης** γεγονός που την καθιστά εξαιρετικά επικίνδυνη.

Πρέπει επείγοντως να αλλάξουμε το γήπεδο της αναμέτρησης για να υπερβούμε τα εμπόδια. Και είτε το θέλουμε είτε όχι ο μόνος που έχει σήμερα δυνατότητα συνολικής παρέμβασης και υπέρβασης είναι ο Κ.Σ.

◆ Στον Κ.Σ. έχει πιστωθεί θετικά, μέσα από τη μακρόχρονη παρουσία του, η **επιμονή με αίσθημα ευθύνης σε μεγάλους στόχους πολιτικής και η αποτελεσματική τους υλοποίηση.**

Αυτό είναι το στοιχείο που ακόμη και σήμερα, μετά από τόσα χρόνια κυβερνητικής φθοράς, του εξασφαλίζει υψηλά ποσοστά δημοτικότητας και ισχυρά πρωθυπουργικά χαρακτηριστικά.

Το ζητούμενο για όλους μας είναι η τελική ιστορική του αξιολόγηση να αποτιμηθεί στο κατά πόσο υλοποίησε την υπόσχεση που έδωσε στους Έλληνες και το εγχείρημα που κρίθηκε να υπηρετήσει:

Την ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα.

Σήμερα ο Κ.Σ. και αφού παρέλαβε τη σκυτάλη από τον Α.Π. έκλεισε ήδη μια επταετία στη διακυβέρνηση της χώρας, χρόνος που είναι ικανός για την ιστορική του αποτίμηση και αξιολόγηση. Ψύχραιμα και αντικειμενικά είναι η **πιο παραγωγική περίοδος τις νεώτερης ελληνικής ιστορίας.**

- Η Ελλάδα πέτυχε το μεγάλο στόχο της **ένταξης στην ΟΝΕ** και συμμετέχει στη διαμόρφωση της Ευρώπης της νέας εποχής ως μια από τις δυνάμεις του στενού ευρωπαϊκού πυρήνα.
- Πέτυχε την **ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.** υλοποιώντας ένα πολυετή εθνικό στόχο και βρίσκεται ενώπιον της οριστικής επίλυσης του Κυπριακού για πρώτη φορά από θέση ισχύος έναντι της Τουρκίας μετακινώντας τους συσχετισμούς εθνικής ήττας και τετελεσμένων.
- Διεκδίκησε, κέρδισε και διοργανώνει **Ολυμπιακούς Αγώνες**, το μεγαλύτερο εγχείρημα στην ιστορία της, εγχείρημα που καμία άλλη χώρα αντίστοιχου μεγέθους δεν έχει τολμήσει.
- **Διπλωματικά** βρίσκεται στην καλύτερη κατάσταση από ποτέ άλλοτε στο παρελθόν με αυξημένο κύρος και σε πλεονεκτική θέση έναντι των παραδοσιακών ανταγωνιστών της.
(ενδεικτικός είναι ο τρόπος που χειρίζεται την ευρωπαϊκή προεδρία, εν μέσω πολέμου και εσωτερικού διχασμού εισπράττοντας τα εύσημα από παντού και προ παντός παίρνοντας κρίσιμες και ουσιαστικές πρωτοβουλίες).
- Πέτυχε στο εσωτερικό της χώρας ιδιαίτερα **ψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης**, εγκατέστησε μια πρωτόγνωρη οικονομική σταθερότητα και έγινε υπολογίσιμη οικονομική δύναμη στην περιοχή.
- **Μεγάλα έργα** που συζητούνται επί δεκαετίες (Μετρό, Αεροδρόμιο, Ρίο-Αντίρριο, Εγνατία, Φυσικό Αέριο, Υποδομές Κοινωνικού Εξοπλισμού, κλπ.) σήμερα καθίστανται στοιχεία της καθημερινότητάς μας ή ολοκληρώνονται.

- Οργάνωσε μια ισχυρή και προωθημένη για τα δεδομένα της περιοχής **Δημοκρατία** και εξαρθρώνοντας την **τρομοκρατία** έκλεισε «λογαριασμούς» δεκαετιών ενισχύοντας τη δημόσια ασφάλεια και το κύρος της χώρας.
- Σημαντικές **θεσμικές αλλαγές** έχουν γίνει σε όλους σχεδόν τους τομείς (Δημόσια Διοίκηση, Αυτοδιοίκηση, Παιδεία, Κοινωνικό Κράτος κλπ.) ενώ κοινωνικοί στόχοι κρίσιμης σημασίας (όπως η διασφάλιση πόρων για την αγροτική πολιτική και η μείωση της ανεργίας) βρίσκονται σε θετική εξέλιξη.

Πριν από επτά χρόνια η Ελλάδα ήταν σε χειρότερη θέση σε όλους σχεδόν τους τομείς τόσο σε αυτούς καθ' αυτούς τους εσωτερικούς της όρους όσο και στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Αυτά τα εξαιρετικά και πρωτοφανή πολιτικά επιτεύγματα, όμως, σήμερα **ενσωματώνονται ως αυτονόητα και δεδομένα** χάνοντας το τόσο κρίσιμο και σημαντικό πολιτικό τους βάρος στη συνείδηση του λαού.

◆ Μετά τις εκλογές του 2000 αναπτύχθηκε μια φιλολογία για το αν κέρδιζε ο Σημίτης ή το ΠΑΣΟΚ. Νομίζω ότι είναι η τελευταία φορά που κέρδιζε ο **συνδυασμός Σημίτης-ΠΑΣΟΚ** με ισορροπημένη συμμετοχή και των δύο μερών. Αμέσως μετά τις εκλογές δήλωσα ότι «αυτό το ΠΑΣΟΚ δεν ξανακερδίζει». Και εννοούσα με το υπάρχον ως δομή, σχέσεις εξουσίας, ακινησία, δυνατότητα ανανέωσης. Κανείς δεν μπορεί να υποστηρίξει στα σοβαρά ότι ένα χρόνο πριν τις εκλογές το ΠΑΣΟΚ υπέστη θεαματικές αλλαγές πολύ περισσότερο δε ότι πέτυχε ριζική βελτίωση. Οι εκλογές του 2004 θα κριθούν πλέον κυρίως από την δυνατότητα του Κ.Σ. να βάλει ο ίδιος την ατζέντα, να αποσαφηνίσει τους στόχους για τη χώρα, να οριοθετήσει το γήπεδο των νέων αναμετρήσεων της πολιτικής.

Πλαίσιο εξελίξεων όχι για την Κυβέρνηση ή για το Κόμμα, αλλά για τη χώρα. Κι αυτό προϋποθέτει την εικόνα του Πρωθυπουργού ως ενός ζωντανού και μαχόμενου **συμβόλου εποχής** για την Ελλάδα, κι όχι ενός διαχειριστή του ενός κυβερνητικού έργου ή του επί κεφαλής επόπτη ενός αμετακίνητου συστήματος ισορροπιών σε ένα κόμμα που κυβερνά είκοσι χρόνια.

Γι' αυτό ακριβώς η όποια παρέμβαση ή πρωτοβουλία

- ~ Δεν εξαντλείται σε ένα **ανασχηματισμό προσώπων** στην Κυβέρνηση και πολύ περισσότερο σε αναζήτηση νέων θυμάτων για αυτοκάθαρση.
- ~ Δεν μπορεί να πάρει τη μορφή ξανά **ενός κομματικού γεγονότος**, συνεδρίου, συνδιάσκεψης και πολύ περισσότερο συνόδου Κ.Ε.
- ~ Απαιτεί τον **Κ.Σ. απέναντι στο εθνικό ακροατήριο ενώπιος-ενωπίω** να θέτει το μεγάλο στόχο για τον επόμενο ιστορικό κύκλο, στόχο που δεν απαντά στη συγκυρία αλλά την υπερβαίνει, στόχο που εντάσσεται στην στρατηγική της επόμενης εκλογικής αναμέτρησης.

Μόνο έτσι ο Κ.Σ. θα δικαιούται να απαιτήσει αυτό που κανείς άλλος δεν πέτυχε την **τρίτη συνεχόμενη νίκη**. Να κριθεί σε οποιοδήποτε επίπεδο από το αν η εποχή του είναι καλή ή κακή για τη χώρα και κυρίως για το αν η εποχή που φέρνει η επανεκλογή του έχει να προσφέρει **ακόμη ένα λιθάρι** στην ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα. **Δείγμα γραφής** της νέας προοπτικής και προσφοράς που πρέπει να γίνει εμφανές τον τελευταίο χρόνο αυτής της τετραετίας.

Ο Κ.Σ. οριοθετεί τους **νέους εθνικούς στόχους και προτεραιότητες** που εντάσσονται στο πολιτικό και εκλογικό λόγο του ΠΑΣΟΚ ως μεταρρυθμιστικού κινήματος και όχι ως εκλογικός αντιπερισπασμός. Κάθε άλλη στρατηγική επιλογή εκ μέρους του συνιστά αυτοϋπονόμευση του έργου του.

◆ Το κρίσιμο ερώτημα για τη διατύπωση του μηνύματος – οράματος είναι πολύ απλό:

Όλες οι μέχρι σήμερα εκλογικές αναμετρήσεις κυριαρχήθηκαν και κρίθηκαν από μια κορυφαία αντιπαράθεση στόχων που αφορούν τη χώρα και το σύνολο των πολιτών: Ο εκλογές του '81 με την Αλλαγή. Οι εκλογές του '85 με την αντιδεξιά συσπείρωση για την υπεράσπιση των κατακτήσεων της πρώτης τετραετίας και την ολοκλήρωση του έργου. Οι εκλογές του '89 με την υπεράσπιση της ηθικής υπόστασης της παράταξης. Οι εκλογές του '93 με τη δικαίωση και την επιστροφή μετά την παταγώδη αποτυχία του διαλείμματος της ΝΔ. Οι εκλογές του '96 με την ανανέωση, την αλλαγή ηγεσίας και τον εκσυγχρονισμό, οι εκλογές του 2000 με την ΟΝΕ. **Το 2004;**

Ούτε η πραγματική σύγκλιση, ούτε η Ολυμπιάδα αποτελούν ένα οραματικό πλαίσιο. Και δεν μπορεί να είναι.

Ο Κ.Σ. ζητά τρίτη τετραετία δική του. Ζητά ψήφο εμπιστοσύνης σταματώντας κάθε συζήτηση για δρομολόγηση διαδοχής αμέσως μετά τις εκλογές και πολύ περισσότερο πριν τις εκλογές. Βάζει οριστικό τέρμα στο **τρίγωνο της ηττοπάθειας** (διαδοχολογία, χρόνος εκλογών, επανάκαμψη μετά από ήττα στις προεδρικές του 2005).

Γιατί θα τον ψηφίσει ο λαός;

Γιατί χρωστάει να κλείσει για τη χώρα και τη ζωή των πολιτών ένα ακόμη κεφάλαιο, ένα ακόμη μεγάλο στόχο στην προοπτική της ισχυρής και σύγχρονης Ελλάδας.

Η πρώτη τετραετία ταυτίστηκε με τις οικονομικές επιδόσεις, την γρήγορη ανάπτυξη, την ΟΝΕ και την είσοδο στο σκληρό πυρήνα της Ε.Ε. Έκλεισε θετικά ο πρώτος κύκλος της οικονομίας και της ανάπτυξης.

Η δεύτερη τετραετία ταυτίστηκε με την ισχυρή Ελλάδα, που βρίσκεται στο επίκεντρο των ευρωπαϊκών εξελίξεων, που συνδιαμορφώνει με την Προεδρία της το ευρωπαϊκό μέλλον, που ακτινοβολεί στην περιοχή και που επιβάλλει για πρώτη φορά ρωγμή στα τετελεσμένα σε σχέση με την Τουρκία. Έκλεισε θετικά με την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. Ο πρώτος κύκλος της ισχυρής Ελλάδας με την αναβάθμιση της διεθνούς της θέσης και την ισχυρή φωνή στην περιοχή.

Στην τρίτη τετραετία η ισχυρή και σύγχρονη Ελλάδα οφείλει να αντανakλαστεί στην εσωτερική ανασύνταξη της χώρας, στη θεσμική συγκρότηση της δημοκρατίας, στην ισχυρή και σύγχρονη κοινωνία των πολιτών:

Στο Κράτος Υπέρ Πολιτών

Ένα Κράτος που διευκολύνει την ανάπτυξη, που διασφαλίζει την αυτοδυναμία των περιφερειών της χώρας, που κατανέμει δικαιότερα την ευημερία ανάμεσα στις τάξεις και τις περιφέρειες, που εξυπηρετεί τον πολίτη με ποιότητα, διαφάνεια, αξιοκρατία και αποτελεσματικότητα που αναβαθμίσει την πολιτική δημοκρατία, που αποκεντρώνει τις εξουσίες και τις διαχέει στην κοινωνία των πολιτών.

Δεν νομίζω
οι έχει
ωεισιμότητα
8 χρόνια
κράτος

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΡΑΤΟΣ ΥΠΕΡ ΠΟΛΙΤΩΝ
(ενδεικτική πρόταση για το Δείγμα Γραφής του 12μηνου)

- ◆ Στη συγκέντρωση της πολιτικής και οικονομικής δύναμης εμείς απαντούμε με άμεση αποκέντρωση και διάχυση των εξουσιών
  - ~ επιτελική κυβέρνηση
  - ~ αυτοδύναμη περιφέρεια
  - ~ αιρετή Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση
  - ~ νέος Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- ◆ Για την αναβάθμιση και την αυτονομία της πολιτικής από τα οικονομικά συμφέροντα, τη διαφάνεια στη δημόσια ζωή και την θωράκιση της δημοκρατίας εμείς προτείνουμε:
  - ~ μικρότερες εκλογικές περιφέρειες που διασφαλίζουν άλλη σχέση βουλευτή και εκλογικού σώματος
  - ~ δικαιότερο, αναλογικότερο και καθαρό εκλογικό σύστημα που διασφαλίζει την αποτελεσματική διακυβέρνηση (3)
  - ~ αναμόρφωση του «πόθεν έσχες» με κατεύθυνση το «πόθεν» για όλους τους αιρετούς και τους δημόσιους λειτουργούς
  - ~ αυτοδιοίκηση ευθύνης με πλήρη προληπτικό, διαχειριστικό και κατασταλακτικό έλεγχο σε όλους ανεξαιρέτα τους ΟΤΑ και σε τακτική βάση, με μετάβαση από το δημαρχοκεντρικό και νομαρχοκεντρικό σύστημα εσωτερικής δημοκρατίας, διαφάνειας και αντιπροσωπευτικότητας με έλεγχο εκλογικών δαπανών

- ◆ Για τη συνεκτική και δίκαιη κοινωνία των πολιτών εμείς δεσμευόμαστε:
  - ~ απασχόληση
  - ~ υγεία
  - ~ αγρότες
  - ~ μικρομεσαίοι
  - ~ συντάξεις
  - ~ εξυπηρέτηση του πολίτη

- ◆ Για τη σχέση κράτους - κυβέρνησης – κόμματος ...